

מלתא דנתינה דקרא לא דייקא לפרוטה, ע"כ אמרינן דאין הסברא כאן לומר דנתינה בפרוטה. אמנם ההכרח שהקפדת התורה היא על קדושת התרומה יותר מההיזק שלה הוא מהא גופי, דקרא דעסיק בתשלומי תרומה אמר "ונתן לכהן את הקודש" דוקא דבר הראוי להיות קודש, שיהיה התשלומין תרומה, ואם היה הקפידא בעיקר על ההפסד היה ראוי יותר להיות התשלומין חולין, ודמיהם יקרים מתרומה, מכל שכן למאן דאמר לפי מדה משלם, דודאי ירויח בזה הכהן, אלא שמע מינה דקפידת התורה היא על כבוד התרומה, שלא יחללוה זרים באכילתם, משום הכי בעינן דוקא קודש, שחוזר כבוד התרומה וקדושתה, אע"פ שלענין ריוח הכהן אין זאת טובה. א"כ חזינן מזה, דענין תרומה נכנס בשער אכילות, ולא בשער היזיקות, משום הכי שיעורו בכזית, וא"צ כלל קרא פרט למזיק.

וניחא ג"כ הא דאמרינן בירושלמי דתרומות¹³¹ חידוש הוא לענין קים ליה בדרכה מיניה, וכך כתבו תוספות בפרק אלו נערות (בכתובות ל: ד"ה זר), ולכאורה במקום חידוש צריך להיות מוכח שהוא היפוך מהמדה התדירה, אבל כאן אנו מסופקים ללמוד מזה למקום אחר, דמיתה וחומש אין זה קים ליה בדרכה מיניה, אבל בתרומה דבעינן כזית דוקא שיהיה איסור, א"כ הוא חידוש שהתשלומין יש לו שייכות לאיסור דוקא. ומשום הכי כתב רש"י דכולי קרא להכי אתי, פי' ענין התשלומין אתי לאורויי דבעינן דבר הראוי להיות קודש, לקודש, א"כ עיקר הדבר משום קדושה ולא משום היזק, על כן מסתבר שלא לדרש "ונתן" על פרוטה כי אם על הנתינה לקדושה.

טוב ראי

קכב. שיעור "נתינה" שבתורה

תוספות ד"ה ואין נתינה פחות משה פרוטה. – מיהו קשה לר"י דרבי יהודה דריש בכריתות ו' ואשר יתן ממנו על זר בכזית, ויליף... מתרומה, ואדיליף מתרומה... לילף מכל נתינה כו'. – ובעניי צ"ע דיותר אלימא הוה להם להקשות דבתרומה גופא נתינה בכל שהוא¹³², אלא ודאי דזה פשוט כיון דאמרינן סיכה כשתיה ושתיה כאכילה, משמע לגמרא (ביומא עו)¹³³ להקיש בדבר שכתוב בו נתינה איך יהיה איסור אכילתו, והכי נמי נילף דכתיב נתינה

131. אולי כוונתו לתרומות פ"ז ה"א שקרן וחומש הוא משום קנס.

132. בכריתות ו: לר' מאיר סיכת שמן המשחה בכל שהוא כסיכת שמן תרומה שכתוב בו "ואשר יתן ממנו על זר", וברש"י: "דלא אשכחן שיעור בסיכה אף נתינה בכל שהוא, אע"ג דנתינה בעלמא בכזית". ולר' יהודה סיכת שמן המשחה בכזית, מנתינה דעלמא שהיא בכזית. וברש"י דילפינן מ"ונתן לכהן את הקודש" דכתיב ביה אכילה ואכילה בכזית.

133. היינו לר' יהודה, אבל לר' מאיר אכן נתינה דסיכה גם כאן בכל שהוא.